

LA SÍL·LABA

ELS DIFTONGS I ELS HIATS

LA SÍL·LABA

- * Les paraules se separen en síl·labes.
- * El nucli de la síl·laba **SEMPRE** és una **VOCAL**.

aborigen			
a	bo	ri	gen
escala			
es	ca	la	
partida			
par	ti	da	
picotejar			
pi	co	te	jar
descobriment			
des	co	bri	ment

VOCALS I SEMIVOCALS

- * La FUNCIÓ de les **VOCALS** és fer de **nucli sil·làbic**.
- * Si una VOCAL no pot ser nucli de síl·laba, ja no parlem d'una vocal, sinó d'una **SEMIVOCAL**.
- * Quan trobem dues vocals en una mateixa síl·laba (diftong), només una de les vocals pot ser **nucli sil·làbic**, i per tant, ser considerada **VOCAL**. L'altra vocal, per tant, no serà nucli sil·làbic i la considerarem una **SEMIVOCAL**.

ai-gua

DIFTONGS I HIATS

- * A vegades, trobem dues vocals juntes.
 - * Si pertanyen a la mateixa síl·laba, parlarem de **DIFTONG** (1 vocal i 1 semivocal = 1 síl·laba).
- * Si pertanyen a síl·labes diferents, parlarem de **HIAT** (2 vocals = 2 síl·labes).

io-gurt, **cui**-na, **fei**-na

te-a-tre, his-tò-**ri**-a, **ti**-e-ta

DIFTONG O HIAT?

- * Per saber si es tracta d'un diftong o d'un hiat, hem de jugar una mica als detectius i investigar.

- * Hi ha dos tipus de vocals:

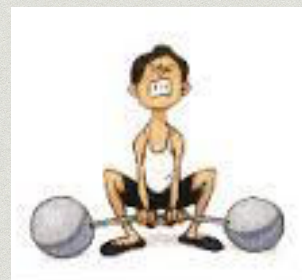
- * VOCALS **FORTES:**

A, E, O

- * VOCALS **FEBLES:**

I, U

* Si trobem dues VOCALS **FORTES**:

A, E, O

+

A, E, O

Hi haurà un empat i no guanyarà ningú.
Cadascuna tindrà la seva pròpia síl·laba,
i parlarem de **HIAT**. 2 vocals = 2 síl·labes

zo-o, a-e-ro-port, ví-de-o

* Si trobem una VOCAL **FORTA** i una **FEBLE**:

A, E, O

+

I, U

.

Caldrà veure quin va al davant i quina va al darrere,
per saber què passa.

* La VOCAL **FORTA** va davant de la **FEBLE**:

+

1) **A, E, O**

2) **I, U** .

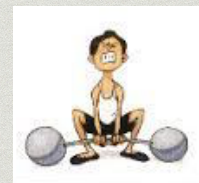
La **forta** guanyarà, i la **feble** no podrà tenir una sí·laba per a ella. Així, parlarem de **DIFTONG DECREIXENT**. 2 vocals = 1 sí·laba

ai-re, **cau**-re, **plou**-re, **rei**-na

* Els **DIFTONGS DECREIXENTS**, doncs, estan formats per una vocal **FORTA** que fa de **nucli sil·làbic**, més una vocal **FEBLE**, que s'ha de conformar amb fer de **semivocal**.

+

1) **A, E, O**

2) **I, U**

au cau-re

eu a-teu

ou mou-re

iu piu-la

uu duu

ai ai-re

ei ei-na

oi boi-na

ui cui-na

* I què passa si les dues vocals són **FEBLES**?

+

1) **I, U**

2) **I, U**

Doncs, que guanya qui va davant. La primera vocal farà de **nucli sil·làbic**, i la segona de **semivocal**. Així, seguim tenint un **DIFTONG DECREIXENT**.

cui-ras-sa, **riu**-re, **cui**-ner, es-tiu

* Si la VOCAL **FEBLE** va davant de la **FORTA**:

+

1) **I, U**

2) **A, E, O**

.

Generalment, la **FORTA** deixarà en pau la **FEBLE**, i cadascuna podrà tenir la seva síl·laba. Aleshores parlarem de **HIAT**. 2 vocals = 2 síl·labes

ci-èn-ci-a, **his-tò-ri-a**, **Ma-ri-a**, **cu-a**, **fu-et**,

- * Hi ha vegades, però, en què la VOCAL **FEBLE** prefereix no tenir una sí·laba pròpia i opta per ajuntar-se amb una **FORTA**, per tal de formar un **DIFTONG CREIXENT**.
- * Així, en català, només hi ha **3 casos** en què pugui existir un **DIFTONG CREIXENT**.

ai-gua, qua-tre, io-de, hie-na, tre-uen

CAS NÚMERO 1: "L'ÀNEC" (DIFTONG CREIXENT)

Q, G

+

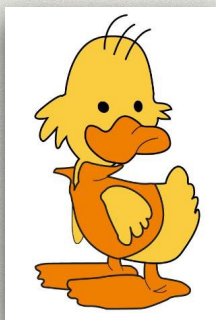

1) I, U

+

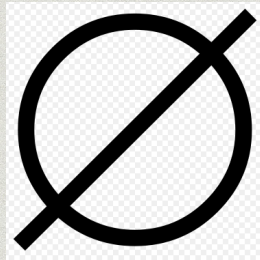
2) A, E, O

qua qua-tre
qüe qües-ti-ó
qüi a-qüí-fer
quo quò-rum

gua quant
güe ai-güe-ra
güi pin-güí
guo ai-guós

CAS NÚMERO 2: “NO HI HA NINGÚ!” (DIFTONG CREIXENT)

+

+

Principi de mot

1) I, U

2) A, E, O

ia ian-qui, hiat

ie ien, hie-na

io io-gurt, hios-ci-na

iu iu-ca

ua ua-la-bi,

uo uom-bat

CAS NÚMERO 3: “ENTREPÀ DE FORTES” (DIFTONG CREIXENT)

+

+

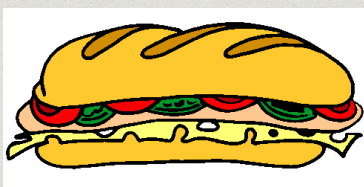
A, E, O

1) I, U

2) A, E, O

* La primera VOCAL FORTA i la FEBLE formen un HIAT.

* La FEBLE i la segona VOCAL FORTA formen un DIFTONG CREIXENT.

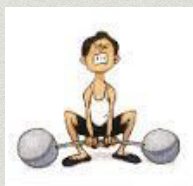

fè-iem, cre-uen, ve-ien

TRIFTONGS

- * A vegades, podem trobar fins a tres VOCALS dins d'una mateixa sí·laba! Aleshores parlem de **TRIFTONG**. 3 vocals = 1 sí·laba
- * Això passa quan ens trobem una VOCAL **FORTA** envoltada de **FEBLES**, és a dir, quan trobem un **DIFTONG CREIXENT** més un **DIFTONG DECREIXENT**.

TRIFTONG = DIFT. CREIXENT + DIFT. DECREIXENT

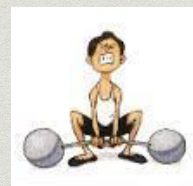
1) **I, U**

+

2) **A, E, O**

+

3) **I, U**

guai-ta, ve-ieu, dè-ieu, cre-ueu

Recorda que perquè hi hagi **DIFTONG CREIXENT** cal que es compleixin un dels tres casos! Si no, no hi haurà **triftong**, només un **hiat** seguit d'un **diftong decreixent**!

ju-eu

QUÈ HEM DE TENIR EN COMPTE QUAN SEPAREM LES SÍL·LABES?

- * Evidentment, hem de tenir en compte quines vocals formen hiat, i quines diftongs o triftongs.
- * No podem deixar una vocal sola al final ni al principi de línia.

*Van sortir molt tard de casa l'àvia **Núri-**a, i per això van haver de dormir pel camí, a **A-**lacant, en un petit hostel de carretera.*

Van sortir molt tard de casa l'àvia Nú-ria, i per això van haver de dormir pel camí, a Ala-cant, en un petit hostel de carretera.

- * Hem de vigilar amb els **DÍGRAFS!**
- * Els **DÍGRAFS** són grups de lletres que representen un sol so.
- * Alguns es poden separar, i d'altres no!

Dígrafs que s'han de separar	Dígrafs que NO se separen
ss ros-sa	ll re-lleu
rr car-ro	ny Ca-ta-lu-nya
tx cot-xe	gu fre-guen
tg met-ge	qu en-ques-ta
tj plat-ja	ig raig
ts pot-ser	
tz at-zar	
sc as-cen-sor	
ix cai-xa	